OBRAZLOŽENJE
UZ PRIJEDLOG ODLUKE O SOCIJALNOJ SKRBI GRADA KAŠTELA

1. Pravni temelj za donošenje Odluke

Pravni temelj za donošenje Odluke o socijalnoj skrbi Grada Kaštela sadržan je u Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Zakonu o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23 i 61/25) i članku 45. Statuta Grada Kaštela („Službeni glasnik Grada Kaštela“, broj 9/09, 8/11, 6/13, 8/13 – ispravak, 10/14, 14/16, 6/18, 3/20, 5/21, 13/21 – pročišćeni tekst i 24/23).

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi socijalna skrb utvrđena je kao posao lokalnog značaja koji gradovi obavljaju u svojem samoupravnom djelokrugu. Člankom 289. Zakona o socijalnoj skrbi propisane su obveze jedinica lokalne samouprave u osiguravanju sredstava za naknadu za troškove stanovanja, obveze velikih gradova u osiguravanju prehrane u pučkoj kuhinji i smještaja beskućnika te mogućnost osiguravanja dodatnih naknada i usluga, iznad zakonskog standarda, u skladu s općim aktom i osiguranim proračunskim sredstvima.

Statutom Grada Kaštela utvrđena je nadležnost Gradskog vijeća za donošenje općih akata kojima se uređuju pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada. Slijedom navedenoga, Gradsko vijeće ovlašteno je donijeti predloženu Odluku.

2. Ocjena postojećeg stanja i razlozi donošenja nove Odluke

Važeća Odluka o socijalnoj skrbi Grada Kaštela („Službeni glasnik Grada Kaštela“, broj 42/24) uređuje zakonske obveze Grada i niz dodatnih oblika pomoći građanima. Usporedbom njezinih odredaba s predloženom Odlukom utvrđena je potreba cjelovitoga preuređenja, a ne samo pojedinačnih izmjena i dopuna, jer se mijenjaju prihodovni kriteriji, obuhvat korisnika pojedinih prava, uvjeti i način ostvarivanja pomoći te sustavno razgraničavaju socijalna prava od mjera uređenih drugim gradskim aktima.

Cilj je predložene Odluke prilagoditi socijalne mjere materijalnim okolnostima građana i troškovima života, proširiti dostupnost pojedinih prava, osigurati jasnija i ujednačena pravila postupanja te izbjeći istodobno uređivanje istih mjera u više različitih akata. Ujedno se tekst usklađuje s važećim zakonodavnim okvirom, uključujući izmjene Zakona o socijalnoj skrbi iz 2025. godine.

3. Najvažnija nova i izmijenjena rješenja

- Povećavaju se opći prihodovni cenzusi za ostvarivanje prava: za samca s 350,00 na 500,00 eura, za dvočlano kućanstvo s 500,00 na 900,00 eura, za tročlano kućanstvo na 1.100,00 eura, a za četveročlano na 1.300,00 eura, uz povećanje za 150,00 eura za svakog sljedećeg člana kućanstva. Prihod se utvrđuje kao prosjek prethodna tri mjeseca, radi objektivnije procjene materijalnog položaja.
- Uvodi se zasebna godišnja novčana pomoć od 600,00 eura korisnicima nacionalne naknade za starije osobe, čime se dodatno podupire posebno osjetljiva skupina starijih građana s ograničenim prihodima.
- Jednokratna novčana pomoć uređuje se jednostavnije i ujednačenije. Umjesto dosadašnjih najviših redovnih iznosa od 450,00 eura za samca i 700,00 eura za obitelj, propisuje se

jedinstveni redovni godišnji iznos do 600,00 eura, uz mogućnost odobravanja većega iznosa u posebno opravdanim, dokumentiranim slučajevima. Riječ je o izmjeni i ujednačavanju kriterija, a ne o povećanju iznosa za sve korisnike.

- Kod pomoći djeci i mladima s invaliditetom zadržavaju se iznosi od 1.000,00 eura za četvrti i 600,00 eura za treći stupanj težine invaliditeta te dobna granica do 30 godina. Dokazivanje se uređuje u skladu s odgovarajućim rješenjima i nalazima nadležnih tijela za socijalnu skrb i vještačenje.
- Prigodna jednokratna novčana pomoć povodom Uskrsa i/ili Božića može se odobriti umirovljenicima, udrugama roditelja, udovica i obitelji poginulih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, drugim udrugama te drugim građanima s prebivalištem na području Grada Kaštela. Gradonačelnik za pojedinu godinu posebnim aktom određuje kategorije korisnika, uvjete, visinu, način i vrijeme dodjele odnosno isplate te potrebnu dokumentaciju, ovisno o proračunskim mogućnostima. Pomoć povodom Uskrsa i/ili Božića može se ostvariti neovisno o drugim jednokratnim novčanim pomoćima propisanima ovom Odlukom te se na nju ne primjenjuje ograničenje ostvarivanja samo jedne jednokratne novčane pomoći tijekom kalendarske godine.
- Povećava se dobna granica za ostvarivanje pomoći za posvojeno dijete, sa sedam na petnaest godina života djeteta u trenutku pravomoćnosti rješenja o zasnivanju posvojenja. Iznosi novčane pomoći za novorođenu i posvojenu djecu ostaju neizmijenjeni: 1.000,00, 3.000,00, 4.000,00 odnosno 5.000,00 eura, ovisno o redoslijedu djeteta.
- Pomoć obiteljima s četvero i više djece povećava se s 1.000,00 na 1.500,00 eura godišnje. U broj djece uključuju se i punoljetna djeca na redovitom školovanju, najdulje do navršene 26. godine, a ostvarivanje prava više se ne uvjetuje korištenjem doplatka za djecu.
- Kod pomoći za produženi boravak učenika osnovnih škola jasnije se utvrđuju kategorije korisnika i dopušta godišnje određivanje visine sufinanciranja provedbenim aktom gradonačelnika u okviru osiguranih sredstava.
- Zakonske obveze Grada koje se odnose na naknadu za troškove stanovanja, prehranu u pučkoj kuhinji, smještaj beskućnika i prijevoz djeteta s teškoćama u razvoju odnosno osobe s invaliditetom koja pohađa srednju školu uređuju se preglednije i u skladu s odgovarajućim zakonskim odredbama.
- Pomoć za podmirenje dijela troškova slobodno ugovorene najamnine izdvaja se iz ove Odluke i predviđa se njezino uređivanje zasebnim gradskim programom. Stipendiranje učenika i studenata, sufinanciranje obrazovnih materijala te pomoć u kući ne uređuju se kao pojedinačna prava ovom Odlukom, nego se mogu provoditi putem odgovarajućih posebnih akata i programa. Time se izbjegava paralelno uređivanje istih mjera.
- Kod ostalih oblika pomoći od interesa za Grad jasnije se razgraničuje ovlast Gradskog vijeća za propisivanje vrste pomoći, korisnika i uvjeta od ovlasti gradonačelnika za uređivanje provedbenih pitanja u zadanim okvirima. Jedinstvenije se uređuju podnošenje i rješavanje zahtjeva, pribavljanje podataka po službenoj dužnosti, prijava promjena, evidencije i povrat neosnovano isplaćenih sredstava.

4. Sredstva potrebna za provedbu Odluke

Sredstva za provedbu Odluke osiguravat će se u Proračunu Grada Kaštela na odgovarajućim proračunskim pozicijama za godinu u kojoj se pojedina prava ostvaruju. Povećanje prihodovnih cenzusa, uvođenje godišnje pomoći korisnicima nacionalne naknade za starije osobe i povećanje pomoći obiteljima s četvero i više djece mogu utjecati na broj korisnika i visinu potrebnih sredstava.

Konačni financijski učinak ovisit će o broju podnesenih zahtjeva i korisnika koji ispune propisane uvjete. Prava koja predstavljaju zakonsku obvezu Grada osiguravat će se u skladu sa Zakonom, a prava iznad zakonskog standarda u okviru sredstava osiguranih u Proračunu Grada.

5. Prijedlog Gradskom vijeću

Slijedom navedenoga, radi prilagodbe socijalnih mjera potrebama građana, proširenja dostupnosti pojedinih oblika pomoći, jasnijeg uređivanja uvjeta i postupaka ostvarivanja prava te međusobnog usklađivanja gradskih akata, predlaže se Gradskom vijeću Grada Kaštela donošenje Odluke o socijalnoj skrbi Grada Kaštela u predloženom tekstu, s početkom primjene od 1. siječnja 2027. godine.